

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра терапії і клінічної діагностики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету ветеринарної медицини
проф. М.І. Цвіліховський
“06” _____ 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри терапії і клінічної
діагностики
Протокол № 13 від “13” 05 2021 р.
Завідувач кафедри
[Signature] доц. В.М. Костенко

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Внутрішні хвороби тварин»**

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
(шифр спеціальності) (назва спеціальності)

факультет ветеринарної медицини
(назва факультету)

Термін навчання: денна форма, повний термін навчання (6 р.), 5 курс

Розробники: Костенко В.М., доцент кафедри терапії і клінічної діагностики;
Голопура С.І., доцент кафедри терапії і клінічної діагностики
Бойко Н.І., доцент кафедри терапії і клінічної діагностики
(ПІБ, вчене звання, посада)

1. Опис навчальної дисципліни
Внутрішні хвороби тварин
(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	21 – «Ветеринарна медицина» (шифр і назва)	
Спеціальність	212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» (шифр і назва)	
Освітній ступінь	Магістр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	210	
Кількість кредитів ECTS	7	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	–	
Форма контролю	Залік, Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	5	–
Семестр	9, 10	–
Лекційні заняття	30 год.	–
Практичні, семінарські заняття	–	–
Лабораторні заняття	120 год.	–
Самостійна робота	60 год.	–
Індивідуальні завдання	–	–
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	5 год. 2 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: основною метою дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» є оволодіння студентами важливих питань загальної терапії та профілактики внутрішніх хвороб тварин, а також вивчення внутрішніх хвороб тварин, з'ясування їх етіології, патогенезу, симптомів.

Завдання: Під час вивчення дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» студенти повинні оволодіти знаннями та практичними навичками щодо етіології патогенезу, патологоанатомічних змін, симптоматики, діагностики, перебігу, прогнозу, терапії та профілактики внутрішніх незаразних захворювань тварин. У разі вивчення цих питань необхідно поглибити теоретичну підготовку з етіопатогенезу хвороб і терапії тварин, розвивати у студентів клінічне мислення, творчий підхід при вирішенні практичних питань з ліквідації захворювань тварин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- методи клінічних, лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень тварин;
- особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування тварин та профілактики внутрішніх хвороб.

вміти:

- володіти методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень хворих тварин та вміти аналізувати їх результати;
- розпізнавати (діагностувати) внутрішні хвороби тварин;
- вміти застосовувати відповідним чином ліки та біологічні засоби для забезпечення безпечності харчового ланцюга та довкілля;
- ефективно комунікувати з колегами для обміну науковою та технічною інформацією та практичним досвідом.
- складати план заходів профілактики внутрішніх хвороб тварин та організувати його виконання.

3. Програма та структура навчальної дисципліни (5 курс, 9 семестр)

Тема лекційного заняття 1. Вступна лекція. Визначення предмета. Основні етапи розвитку вчення про внутрішні хвороби тварин. Принципи, види і методи терапії.

Тема лекційного заняття 2. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин. Теоретичні основи і практичні аспекти диспансеризації тварин.

Тема лекційного заняття 3. Хвороби серцево-судинної системи. Класифікація. Поширення. Загальні симптоми і синдроми. Хвороби перикарда.

Тема лекційного заняття 4. Хвороби міокарда і ендокарда.

Тема лекційного заняття 5. Хвороби системи дихання. Класифікація і поширення. Симптоми і синдроми за хвороб органів дихання. Хвороби легенів запального та незапального характеру.

Тема лекційного заняття 6. Хвороби системи травлення. Класифікація, поширення, симптоми та синдроми хвороб системи травлення. Особливості прояву та перебігу у різних видів тварин хвороб ротової порожнини, глотки, стравоходу.

Тема лекційного заняття 7. Хвороби шлунка і кишечника: гастрит, виразкова хвороба, гастроентерит, гастроентероколіт.

Тема лекційного заняття 8. Хвороби підшлункової залози. Класифікація, поширення, основні синдроми.

(5 курс, 10 семестр)

Тема лекційного заняття 1. Хвороби, зумовлені порушенням обміну речовин. Класифікація, поширення, особливості перебігу та діагностики. Кетоз.

Тема лекційного заняття 2. Мікроелементози тварин. Поширення, загальні принципи діагностики і профілактики.

Тема лекційного заняття 3. Хвороби молодняку. Класифікація і поширення хвороб молодняку. Імунодефіцитний стан молодняку. Антенатальна гіпотрофія.

Тема лекційного заняття 4. Поширення та основні синдроми хвороб нирок і сечових шляхів. Принципи терапії і профілактики.

Тема лекційного заняття 5. Хвороби системи крові. Класифікація. Поширення. Анемії: класифікація, етіологія, методи діагностики і лікування.

Тема лекційного заняття 6. Хвороби нервової системи. Класифікація, поширення, загальні синдроми і діагностика хвороб нервової системи.

Тема лекційного заняття 7. Алергічні й аутоімунні хвороби шкіри тварин. Загальна характеристика, методи діагностики і лікування.

Тема лекційного заняття 8. Хвороби хутрових звірів. Біологічні особливості хутрових звірів. Поширення, діагностика і профілактика за внутрішніх хвороб хутрових звірів.

Структура навчальної дисципліни (5 курс 9–10 семестри)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
5 курс 9 семестр						
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Визначення предмета. Основні етапи розвитку вчення про внутрішні хвороби тварин. Принципи, види і методи терапії	10	2		8		
Тема 2. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин.	16	2		8		6
Тема 3. Хвороби серцево-судинної системи. Класифікація. Поширення. Загальні симптоми і синдроми. Хвороби перикарда.	16	2		8		6
Тема 4. Хвороби міокарда і ендокарда.	10	2		8		
Разом за змістовим модулем 1	52	8		32		12

Змістовий модуль 2.						
Тема 5. Хвороби системи дихання. Класифікація і поширення. Діагностика, лікування та профілактика за хвороб органів дихання.	16	2		8		6
Тема 6. Класифікація, поширення, симптоми та синдроми хвороб системи травлення. Особливості прояву та перебігу хвороб ротової порожнини, глотки, стравоходу та передшлунків.	16	2		8		6
Тема 7. Хвороби шлунка, кишечника та очеревини.	16	2		8		6
Тема 8. Хвороби підшлункової залози.	5	1		4		
Разом за змістовим модулем 2	53	7		28		18
Усього годин	105	15		60		30
5 курс 10 семестр						
Змістовий модуль 1. Хвороби молодняку, сечової системи і крові						
Тема 1. Хвороби, зумовлені переважним порушенням білкового, вуглеводного і ліпідного обміну та макроелементів.	16	2		8		6
Тема 2. Хвороби, зумовлені переважним порушенням обміну мікроелементів і вітамінів.	16	2		8		6
Тема 3. Хвороби молодняку. Класифікація, поширення, діагностика, лікування та профілактика за хвороб молодняку.	10	2		8		
Разом за змістовим модулем 1	42	6		24		12
Змістовий модуль 2. Хвороби нервової системи, шкіри та хутрових звірів.						
Тема 4. Поширення та основні синдроми хвороб нирок і сечових шляхів. Принципи терапії і профілактики.	16	2		8		6
Тема 5. Хвороби системи крові. Класифікація. Поширення. Діагностика, принципи терапії і профілактики.	16	2		8		6
Тема 6. Хвороби нервової системи. Класифікація, поширення. Діагностика, принципи терапії і профілактики.	16	2		8		6
Тема 7. Хвороби шкіри і ендокринної системи тварин. Загальна характеристика, методи діагностики і лікування.	10	2		8		
Тема 8. Хвороби хутрових звірів. Поширення, діагностика, лікування і профілактика за внутрішніх хвороб хутрових звірів.	5	1		4		
Разом за змістовим модулем 2	63	9		36		18
Усього годин	105	15		60		30

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені	
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені	
2		
...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5 курс, 9 семестр		
1.	№ 1. Особиста гігієна, техніка безпеки при дослідженні та лікуванні тварин. Клінічна документація. Терапевтична техніка. Зовнішні методи застосування ліків.	4
2.	№ 2. Ентеральні методи введення лікарських препаратів. Клізми. Парентеральне введення ліків.	4
3.	№ 3. Етіотропна і патогенетична терапія. Новокаїнові блокади, протистрессова терапія, рефлексотерапія. Неспецифічна стимулювальна терапія.	4
4.	№ 4. Фізіотерапія. Механізм дії, показання, методика застосування фото-, електро-, гідро- та механотерапії.	4
5.	№ 5. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження тематично-хворих тварин у клініці з патологією серцево-судинної системи.	4
6.	№ 6. Діагностика, лікування та профілактика за хвороб перикарда.	4
7.	№ 7. Діагностика, лікування та профілактика за хвороб міокарда.	4
8.	№ 8. Діагностика, лікування та профілактика хвороб ендокарда та пороків серця.	4
9.	№ 9. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження тематично-хворих тварин у клініці з патологією органів дихання. Діагностика, лікування та профілактика за хвороб дихальних шляхів.	4
10.	№ 10. Діагностика, лікування та профілактика за пневмоній та хвороб легенів незапального характеру: емфізема, набряк легенів, легенева кровотеча.	4
11.	№ 11. Діагностика, лікування та профілактика за хвороб передшлунків жуйних.	4
12.	№ 12. Діагностика, лікування та профілактика за хвороб шлунка і кишечника з синдромом колік. Ентералгія, розширення шлунка, метеоризм кишечника. Хімо- і копростаз.	4
13.	№ 13. Діагностика, лікування та профілактика за хвороб	4

	шлунка і кишечника: гастрит, гастроентерит, виразкова хвороба. Хвороби очеревини.	
14.	№ 14. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження, лікування та профілактика за хвороб печінки і жовчних шляхів.	4
15.	№ 15. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження та лікування за хвороб підшлункової залози.	4
5 курс, 10 семестр		
16.	№ 1. Діагностика, лікування та профілактика хвороб, зумовлених переважним порушенням білкового, вуглеводного і ліпідного обміну.	4
17.	№ 2. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження за порушення обміну макроелементів у тварин.	4
18.	№ 3. Діагностика, лікування та профілактика за мікроелементозів тварин.	4
19.	№ 4. Діагностика, лікування та профілактика хвороб, спричинених порушенням обміну вітамінів.	4
20.	№ 5. Діагностика, лікування та профілактика за неонатальних хвороб молодняку: гіпоглікемія, казеїно-безоарна хвороба, молозивний токсикоз, диспепсія новонароджених.	4
21.	№ 6. Діагностика, лікування та профілактика за постнатальних хвороб молодняку: гіпопластична анемія, паракератоз поросят, періодична тимпанія телят, безоарна хвороба, білом'язова хвороба, ензоотична атаксія ягнят.	4
22.	№ 7. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження, лікування та профілактика за хвороб нирок.	4
23.	№ 8. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження, лікування та профілактика за хвороб сечових шляхів.	4
24.	№ 9. Клініко-гематологічна діагностика, терапія і профілактика анемій: постгеморагічна, гіпопластична, гемолітична.	4
25.	№ 10. Діагностика, терапія та профілактика за хвороб з порушенням гемостазу. Геморагічні діатези.	4
26.	№ 11. Діагностика, терапія та профілактика захворювань головного і спинного мозку та їх оболонки.	4
27.	№ 12. Діагностика, лікування та профілактика за функціональних нервових хвороб. Епілепсія, еклампсія і неврози.	4
28.	№ 13. Діагностика, лікування та профілактика за хвороб шкіри та її похідних.	4
29.	№ 14. Клініко-лабораторні і спеціальні методи	4

	дослідження, лікування та профілактика хвороб ендокринної системи.	
30.	№ 15. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження, лікування та профілактика за незаразних хвороб хутрових звірів.	4

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання

1. Назвіть методи терапії та охарактеризуйте їх.
2. Охарактеризуйте епіотропну терапію.
3. Охарактеризуйте патогенетичну терапію.
4. Охарактеризуйте симптоматичну терапію.
5. Дайте визначення диспансеризації та опишіть її етапи.
6. Опишіть зовнішні методи застосування лікарських засобів.
7. Опишіть ентеральні методи введення лікарських препаратів.
8. Опишіть парентеральні методи введення лікарських препаратів.
9. Надання лікувальної допомоги при непрохідності стравоходу у тварин.
10. Техніка промивання шлунка та передшлунків у тварин.
11. Металоіндикація сітки і введення магнітних кілець.
12. Клізми, їх види та техніка застосування.
13. Дієтотерапія, її суть, особливості при захворюваннях різних органів і систем.
14. Механотерапія, її суть, особливості застосування.
15. Фізіотерапія, її суть, особливості застосування.
16. Протеїнотерапія, її суть, особливості застосування.
17. Охарактеризуйте новокаїнові блокади, показання та протипоказання.
18. Механізм дії, показання, методика застосування електротерапії.
19. Механізм дії, показання, методика застосування аерозолетерапії.
20. Симптоми і синдроми за хвороб серцево-судинної системи.
21. Диференціальна діагностика, лікування та профілактика за хвороб міокарду.
22. Опишіть патогенез і симптоми гострого міокардиту.
23. Лікувально-профілактичні заходи за міокардиту.
24. Які причини і симптоми міокардозу.
25. Лікувально-профілактичні заходи за міокардозу.
26. Диференційна діагностика хвороб перикарду.
27. Опишіть етіологію і патогенез травматичного перикардиту.
28. Опишіть причини, симптоми і заходи профілактики за гідроперикардиту.
29. Опишіть причини, симптоми і заходи терапії за ендокардиту.
30. Диференційна діагностика пороків серця.
31. Симптоми і синдроми за хвороб органів дихання.
32. Опишіть причини, симптоми і заходи терапії за хвороб дихальних шляхів.
33. Диференційна діагностика кровотеч з дихальних шляхів.
34. Опишіть причини, симптоми і заходи профілактики за риніту.
35. Опишіть етіологію, патогенез катаральної бронхопневмонії
36. Опишіть принципи діагностики, терапії і профілактики за катаральної бронхопневмонії.
37. Причини та диференційна діагностика пневмоній.
38. Опишіть принципи діагностики, терапії і профілактики за Фіброзної (крупозної) пневмонії.
39. Які причини і симптоми набряку легенів.
40. Опишіть принципи діагностики, терапії і профілактики за набряку легенів.

41. Які причини і симптоми альвеолярної та інтерстиціальної емфіземи.
42. Опишіть принципи діагностики, терапії і профілактики за альвеолярної та інтерстиціальної емфіземи.
43. Опишіть етіологію, патогенез плевриту.
44. Опишіть принципи діагностики, терапії і профілактики за плевриту.
45. Диференціальна діагностика, лікування та профілактика за гідротораксу.
46. Які загальні симптоми хвороб печінки і в чому полягає сутність їх?
47. Опишіть патогенез і симптоми гострого паренхіматозного гепатиту.
48. У чому полягають принципи терапії і профілактики при гострому паренхіматозному гепатиті?
49. Опишіть етіологію і патогенез токсичної дистрофії печінки.
50. Розкажіть патогенез і симптоми амілоїдозу печінки.
51. Опишіть причини, симптоми і заходи профілактики цирозу печінки.
52. Які причини кетозу у корів, вівцематок й свиноматок?
53. Опишіть патогенез кетозу.
54. Опишіть принципи діагностики, терапії і профілактики кетозу.
55. Опишіть етіологію, патогенез цукрового діабету.
56. Які причини викликають нецукровий діабет?
57. Опишіть основні причини і симптоми міоглобінурії.
58. Які принципи терапії і профілактики міоглобінурії?
59. Опишіть етіологію, патогенез остеодистрофії і які патолого-анатомічні зміни викликає ця хвороба?
60. У чому полягають терапія і профілактика остеодистрофії?
61. Опишіть причини, патогенез і симптоми пасовищної тетанії.
62. Які принципи терапії і профілактики пасовищної тетанії?
63. Назвіть найбільш поширені гіповітамінози серед тварин.
64. Опишіть основні причини, патогенез і симптоми А-гіповітамінозу.
65. Які причини і симптоми Е-гіповітамінозу?
66. Опишіть причини, патогенез і симптоми С-гіповітамінозу.
67. Які симптоми і терапія К-гіповітамінозу?
68. Назвіть гіповітамінози групи В.
69. Назвіть патогномічні симптоми гіповітамінозів групи В.
70. Принципи терапії і профілактики гіпервітамінозів у сільськогосподарських тварин.
71. Чим небезпечний надлишок вітамінів в організмі тварин?
72. Як класифікуються анемії за походженням у тварин?
73. Які симптоми постгеморагічної анемії?
74. Профілактика постгеморагічної анемії.
75. Опишіть патогенез і симптоми гемолітичної анемії.
76. Які терапія і профілактика гемолітичної анемії?
77. Які причини і патогенез гіпопластичної анемії?
78. У чому полягає профілактика гіпопластичної анемії?
79. Який патогенез при апластичній анемії?
80. Які причини гемоглобінурії корів?
81. Симптоми післяродової гемоглобінурії корів.
82. У чому полягає терапія гемоглобінурії корів?
83. Які причини тромбоцитопенії?
84. Які терапія і профілактика тромбоцитопенії?
85. Що таке гемофілія і які її причини?
86. Який патогенез при гемофілії?
87. Що таке кровоплямиста хвороба і які її причини?
88. Які симптоми кровоплямистої хвороби?
89. Профілактика кровоплямистої хвороби.

90. Назвіть причини пієліту.
91. Які симптоми пієліту?
92. У чому полягає терапія пієліту?
93. Які основні причини та симптоми при спазмі сечового міхура?
94. У чому полягає профілактика спазму сечового міхура?
95. Опишіть патогенез при парезі і паралічі сечового міхура.
96. Назвіть симптоми при парезі і паралічі сечового міхура.
97. Призначте лікування при парезі і паралічі сечового міхура.
98. Які причини та симптоми уроцистити?
99. У чому полягає терапія при уроциститі?
100. Основні причини патогенез і симптоми уретриту.
101. Яка профілактика уретриту?
102. Сонячний удар, його етіологія, діагностика.
103. Як профілактикувати сонячний удар?
104. Які симптоми теплового удару? Як віддиференціювати сонячний удар від теплового?
105. Призначте лікування при тепловому перегріванні.
106. Які симптоми менінгоенцефаліту?
107. Призначте лікування при менінгоенцефаліті.
108. Які є види стресів?
109. У чому полягає профілактика стресу?
110. Опишіть причини і симптоми неврозів.
111. У чому полягають терапія і профілактика при неврозах?
112. Опишіть етіологію і симптоми менінгомієліту.
113. Яка терапія тварин і профілактика за менінгомієліту?

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ																							
ОС «Магістр» Спеціальність 212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»	Кафедра терапії і клінічної діагностики 2021-2022 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИ Й БІЛЕТ № __ з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин»	Затверджую зав. кафедри Костенко В.М. «__» ____ 2021 р.																				
<i>Екзаменаційні запитання</i>																							
1. Епілепсія тварин. Етіопатогенез, симптоми та лікування.																							
2. Основні критерії діагностики та профілактики анемії у тварин.																							
<i>Тестові завдання різних типів</i>																							
1. Які з перерахованих патологій молодняку відносяться до неонатальних? <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 5%;">1</td><td>відсутність анального отвору</td></tr> <tr><td>2</td><td>кровотеча з пуповини</td></tr> <tr><td>3</td><td>пупковий сепсис</td></tr> <tr><td>4</td><td>омфаліт</td></tr> <tr><td>5</td><td>молочивний токсикоз</td></tr> </table>		1	відсутність анального отвору	2	кровотеча з пуповини	3	пупковий сепсис	4	омфаліт	5	молочивний токсикоз	7. Який із перерахованих нижче препаратів ви застосуєте першочергово при гострій постгеморагічній анемії? <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 5%;">1</td><td>суїферовіт</td></tr> <tr><td>2</td><td>амінокапронову кислоту</td></tr> <tr><td>3</td><td>ціанкобаламін</td></tr> <tr><td>4</td><td>вітогепат</td></tr> <tr><td>5</td><td>ацетилсаліцилову кислоту</td></tr> </table>		1	суїферовіт	2	амінокапронову кислоту	3	ціанкобаламін	4	вітогепат	5	ацетилсаліцилову кислоту
1	відсутність анального отвору																						
2	кровотеча з пуповини																						
3	пупковий сепсис																						
4	омфаліт																						
5	молочивний токсикоз																						
1	суїферовіт																						
2	амінокапронову кислоту																						
3	ціанкобаламін																						
4	вітогепат																						
5	ацетилсаліцилову кислоту																						
2. Поява в крові еритроцитів різного розміру називається ... <u>у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом</u>		8. До виникнення якої із нижче перерахованих анемії призводить нестача в кормах ціанкобаламіну? <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 5%;">1</td><td>гемолітичної</td></tr> <tr><td>2</td><td>постгеморагічної</td></tr> <tr><td>3</td><td>токсичної</td></tr> </table>		1	гемолітичної	2	постгеморагічної	3	токсичної														
1	гемолітичної																						
2	постгеморагічної																						
3	токсичної																						
3. Вкажіть коли виникає ниркова гематурія <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 5%;">1</td><td>гострому гломерулонефриті</td></tr> </table>		1	гострому гломерулонефриті																				
1	гострому гломерулонефриті																						

2	уроциститі	4	гіпопластичної
3	злоякісній пухлині і травмах нирок	5	аутоімунної
4	хронічній гематурії ВРХ		
5	злоякісних пухлинах сечового міхура	9. Назвіть основні причини еклампсії	
4. Перерахуйте основні симптоми нефрозу		1	гіперкальціємія
1	набряки	2	уремія
2	артеріальна гіпертонія	3	токсикоз вагітності
3	гіпопротеїнемія	4	гіперпататиреоз
4	пропасниця	5	гіпопаратиреоз
5	низька густина сечі	10. У випадку тяжких паралічів з метою покращення нервово-м'язової передачі і роботи скелетних м'язів показані	
5. Назвіть препарати, які застосовують з метою пригнічення інфекцій у сечових шляхах:		1	Квадрисол
1.	Ессенціале	2	Стрихнін
2.	Карсил	3	Дексаметазон
3.	Цефтриаксон	4	Аміназин
4.	Но-шпа	5	Прозерин
5.	Бісептол		
6.	Байтрил		
6. Розставити у відповідності до симптомів захворювання нирок			
А. Нефроз	1. значна протеїнурія (до 5%)		
В. Нефрит	2. артеріальна гіпертензія		
С. Нефросклероз	3. низька густина сечі		
	4. нормальна температура тіла		
	5. гематурія		

Перелік тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Назвіть одним словом метод зовнішнього лікування тварин перегрітим водяним паром, інколи з додаванням до нього креоліну, скипідару, іхтіолу, дьогтю та ін.:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

2. Назвіть одним словом лікувальну процедуру для охолодження ділянки тіла в початковій стадії запалення з використанням ватно-марлевої подушки, змоченої холодною водою чи лікарськими засобами:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

3. Назвіть одним словом лікувальну процедуру для прогрівання ділянки тіла тварини температурою 40-50° із застосуванням висівок, житньої муки, тирси, коренебульбоплодів та ін.:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

4. Назвіть одним словом процедуру, при якій тварина вдихає через надітий на голову брезентовий рукав водяний пар від залитої окропом сінної потерті:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

5. Назвіть одним словом одну із форм гідротерапії, яка основана на введенні води в пряму кишку та інші відділи кишечника, з метою надання допомоги при хворобах травного каналу:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

6. Які методи досліджень відносяться до ендоскопічних:

1	бронхоскопія
2	торакоцентез
3	лапароскопія
4	цистоскопія
5	лапароцентез

7. Плевроцентез це:

1	пункція серцевої сумки
2	пункція сечового міхура
3	пункція плеври
4	пункція черевної порожнини
5	пункція сліпої кишки

8. Підшкірні ін'єкції можна виконувати:

1	поблизу суглобів
2	поблизу сухожилкових піхв
3	у місцях, де найбільше розвинена підшкірна клітковина і мало нервів і судин
4	поблизу хрящів
5	у місцях прилягання збруї

9. Для видалення металевих предметів з передшлунків використовують зонди:

1	Меліксетяна
2	Телятникова
3	Хохлова
4	Черкасова
5	Коробова

10. Для промивання рубця у великої рогатої худоби використовують зонд:

1	Хохлова
2	Телятникова
3	Черкасова
4	Меліксетяна
5	Коробова

11. Для видалення сторонніх предметів із стравоходу у великої рогатої худоби використовують зонди:

1	Меліксетяна
2	Хохлова
3	Телятникова
4	Черкасова
5	Коробова

12. До зовнішніх методів введення лікарських препаратів відносять:

1	примочки
2	припарки
3	руміноцентез
4	аплікації
5	мікроклізми

13. Ордinatorська історія хвороби заводиться на:

1	амбулаторно хворих тварин
2	тяжко хворих тварин
3	стаціонарно хворих тварин
4	племінних тварин
5	екзотичних тварин

14. Які препарати використовуються для вапоризації:

1	антибіотики
2	скипидар
3	сульфаніламід
4	терпентинову олію
5	д'юготь

15. Розставте у відповідності з назвою

А. Для наскрізного промивання шлунка і кишечника у собак	1. Очищувальні клізми
Б. Для збудження перистальтики кишечника і зниження температури тіла	2. Терморегулюючі клізми

В. При тимчасовій або тривалій затримці виділення калових мас	3. Гіпертонічні клізми
Г. Для звільнення прямої кишки від калових мас перед усіма видами клізм	4. Опорожнювальні клізми
Д. При набряках, водянках і атонічних запорах	5. Субаквальна клізма

16. Комплекс спеціальних механічних впливів руками на шкіру та глибоко лежачих тканин з лікувальною і профілактичною метою називається одним словом:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

17. Яке слово пропущене в реченні

... це введення тварині під шкіру або внутрішньом'язево власної крові *Впишіть відповідь одним словом*

18. Яке слово пропущене в реченні

... це введення тварині під шкіру або внутрішньом'язево крові від інших тварин того ж виду *Впишіть відповідь одним словом*

19. Яке слово пропущене в реченні

... це введення тварині під шкіру або внутрішньом'язево крові від тварин іншого виду *Впишіть відповідь одним словом*

20. Якій фазі протейнотерапії відповідають наведені симптоми

1. Перша фаза (негативна)	А. Загальний стан тварини поліпшується, вирішення запального процесу прискорюється, газообмін збільшується, вміст гемоглобіну, кількість еритроцитів і лейкоцитів.
2. Друга фаза (позитивна)	Б. Погіршення загального стану організму тварини, підвищення температури тіла, пригнічення, прискорення серцевих скорочень і дихальних рухів, зменшення загальної кількості лейкоцитів і еритроцитів.

21. Розставити у відповідності до рекомендацій щодо застосування масажу наступні патологічні стани

А. Показання	1. Атрофія м'язів
Б. Протипоказання	2. Гнійні процеси
	3. Атонії шлунку і кишечника
	4. Хвороби шкіри
	5. Перитоніт
	6. Тимпанія рубця
	7. Інвагінації

22. Який дієтичний корм призначаємо якому виду тварин

1) собаки	а) сіно бобових, пшеничні висівки, сінаж
2) свині	б) свіжа зелень, кисле молоко, варені яйця
3) жуйні	в) силосна паста, молоко, сир
4) птиця	г) м'ясний бульйон, молоко, сира печінка

23. Розставити у відповідності до джерел випромінювання наступні види ламп

А. Джерела УФ-променів	1. бактерицидно-увіолеві лампи
Б. Джерела ІЧ-променів	2. еритемно-увіолеві лампи
	3. лампи інфраруж
	4. лампи солюкс
	5. ртутно-кварцеві лампи
	6. світлові ванни
	7. лампа Мініна

24. Які препарати вводять до складу дієти при захворюванні кровотворної системи

1	ціанокобаламін
2	вікасол
3	ретинол
4	ергокальціферол

25. До методу електротерапії відноситься:

1	ультразвукотерапія
---	--------------------

2	дарсонвалізація
3	гальванотерапія
4	фарадизація

26. Для проведення новокаїнових блокад використовують наступні лікарські засоби:

1	хлористоводневу сіль новокаїну
2	магнію сульфат
3	калію хлорид
4	калію хлорид

27. Солями яких мікроелементів збагачують корми при хворобах кровотворної системи Вкажіть найбільш повну відповідь.

1	фосфору, заліза, фтору
2	цинку, натрію, міді
3	кобальту, міді, заліза
4	натрію, магнію, заліза

28. При захворюваннях якої системи м'ясоїдним застосовують препарати: камполон, сирепар, та до складу раціону включають печінку

1	кровотворної
2	серцево-судинної
3	дихальної
4	сечостатевої

29. Яка температура розчину новокаїну рекомендована для парентерального введення його тваринам:

1	37-39 °С
2	35-42 °С
3	40-43 °С
4	43-50 °С

30. При гемотерапії кров стабілізують:

1	5% розчином натрію цитрату
2	5% розчином натрію карбонату
3	5% розчином натрію хлориду
4	5% розчином натрію сульфату

31. При гострому міокардиті застосування серцевих глікозидів:

1	показане
2	бажане разом з кортикостероїдами
3	протипоказане
4	показане разом з антибіотиками та заспокійливими засобами

32. Яке слово пропущене в реченні?

За Г.В. Домрачевим виділяють ... періоди (стадії) розвитку міокардиту.	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

33. Захворювання міокарду, яке характеризується дистрофічними процесами в ньому, які в подальшому призводять до порушення основних функцій серця це-

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

34. Яким хворобам відповідають наведені ознаки?

1. Міокардоз	А. запалення ендокарда, яке ускладнюється деструктивними і некротичними змінами
2. Міокардит	Б. захворювання, яке характеризується розростанням сполучної тканини у міокарді й ущільненням його
3. Міокардіосклероз	В. запалення серцевого м'язу
4. Ендокардит	Г. захворювання міокарду, яке характеризується дистрофічними процесами в ньому, які в подальшому призводять до порушення основних функцій серця

35. Розширення серця характеризується:

1.	збільшенням об'єму серця через накопичення рідини в перикардальній порожнині
2.	розвитком дифузних або локальних новоутворень (пухлин) в серцевій стінці
3.	збільшенням порожнин серця з одночасною зміною товщини їх стінок і форми серця
4.	збільшенням об'єму серця через тромбоз коронарних артерій

36. Причинами кашлю у великої рогатої худоби є ...

1.	застійні явища у головному мозку
2.	застій венозної крові у легенях
3.	переповненні рубця, коли останній тисне на діафрагму
4.	набряки в ділянці підгруддя

37. Яке слово пропущене в реченні?

Незарощення боталової протоки – це постнатальна ... несумісна з життям.	(у бланку відповідей подати одним словом)
---	---

38. Простих пороків серця налічується ...

1	16
2	8
3	36
4	24

39. Яке слово пропущене в реченні?

Гідроперикард характеризується нагромадженням у тканинах і серцевій сорочці ...	(у бланку відповідей подати одним словом)
---	---

40. Яке слово пропущене в реченні?

За класифікацією професора Г.В.Домрачева виділяють ... групи хвороб серцево-судинної системи	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

41. Ендокардит в першу чергу слід диференціювати від...

1.	міокардиту
2.	катаральної пневмонії
3.	ексудативного плевриту
4.	гідроперикарду

42. Яким хворобам відповідають перераховані симптоми:

1. Міокардоз	А. Виражене пригнічення, апетит знижений або відсутній, температура підвищена. Пульс великий, середнього наповнення. Посилення першого тону серця. При аускультатії ендокардіальні шуми. Швидко розвиваються симптоми загальної серцевої недостатності.
2. Гідроперикард	Б. Виражене пригнічення, нерідко атонія передшлунків, температура тіла в межах фізіологічних коливань. Серцевий поштовх посилений. Пульс малий слабого наповнення. Ділянка абсолютної серцевої тупості збільшена. Тони серця глухі, другий послаблений. Нерідко ритм галопу, ембріокардія.
3. Розширення серця	В. Температура тіла частіше нормальна. Ослаблення серцевого поштовху, посилення, розщеплення або роздвоєння першого й послаблення другого тону серця, порушення функції провідності (частіше у вигляді атріовентрикулярної блокади), серцеві (застійні) набряки розвиваються повільно і часто мають змінний характер.
4. Гострий ендокардит	Г. Температура тіла частіше нормальна. Переповнення яремних вен, набряк міжщелепового простору, слабкий і дифузний серцевий поштовх, збільшення ділянки серцевого притуплення, тахікардія, ослаблення і приглушеність тонів серця, інколи своєрідні шуми плескоту.

43. Яким змінам серцевого поштовху відповідають наведені хвороби?

1. Посилений	А. Гострий міокардит
2. Слабкий	Б. Гострий ендокардит
	В. Гідроперикард
	Г. Розширення серця

44. Яким хворобам відповідають наведені ознаки?

1. Гідроперикард	А. запалення ендокарда, яке ускладнюється деструктивними і некротичними змінами
2. Розширення серця	Б. захворювання, яке характеризується розростанням сполучної тканини у міокарді й ущільненням його
3. Міокардіосклероз	В. збільшення порожнин серця з одночасною зміною товщини їх стінок і форми серця.
4. Ендокардит	Г. водянка серцевої сорочки

45. При якій хворобі серцево-судинної системи призначають відповідне лікування:

1. Міокардіодистрофія (міокардоз)	А. Лікування не ефективне
2. Травматичний перикардит	Б. глюкоза, сечогінні, кофеїн, серцеві глікозиди
3. Міокардіосклероз	В. антибіотики або сульфаніламід

46. Запалення слизової оболонки і підслизового шару носа називається

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

47. Запалення легень називається

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

48. Запалення слизової оболонки і підслизової тканини бронхів називається

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

49. Який із перерахованих симптомів відноситься до загальних симптомів хвороб дихальної системи?

1.	Підвищення температури тіла.
2.	Кашель.
3.	Втрата апетиту.
4.	Тахікардія.

50. Запалення слизової оболонки, а пізніше – підслизової і хрящової тканин гортані називається

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

51. Вкажіть місце локалізації кровотечі при витіканні з ніздрів крові яскраво червоного кольору з пухирцями повітря

1.	Шлункова кровотеча
2.	Легенева кровотеча
3.	Кровотеча з лобної пазухи
4.	Носова кровотеча

52. Під час тренінгу у коня розвивається видихальна задишка, швидка втома. Черевний тип дихання, який супроводжується «запальним жолобом». Температура тіла – 38,1 °С. Кашель короткий, слабкий. Поставте діагноз

1.	Гостра альвеолярна емфізема легень
2.	Бронхопневмонія
3.	Інтерстиціальна емфізема легень
4.	Хронічний бронхіт

53. При клінічному обстеженні коня встановлено: пригнічення, витягування шії, болючість в ділянці гортані при пальпації, інспіраторну задишку, кашель. Температура тіла 39,1 °С. Ваш діагноз:

1.	Ларингіт катаральний.
2.	Фарингіт.
3.	Риніт.
4.	Трахеїт.

54. Перерахуйте хвороби верхніх дихальних шляхів

1.	Пневмонія
2.	Трахеїт
3.	Плеврит
4.	Ларингіт

5.	Менінгіт
----	----------

55. Перерахуйте хвороби які відносять до патології легень запального характеру

1.	Емфізема легень
2.	Крупозна пневмонія
3.	Набряк легень
4.	Катаральна бронхопневмонія
5.	Легенева кровотеча

56. Перерахуйте захворювання дихальної системи при яких показана антибіотикотерапія

1.	Емфізема легень
2.	Крупозна пневмонія
3.	Легенева кровотеча
4.	Набряк гортані
5.	Катаральна бронхопневмонія

57. Яким хворобам легенів відповідають наведені симптоми?

1. Легенева кровотеча	А. Температура тіла підвищена на 1-2°C. Кашель частий приглушений. Аускультациєю легень виявляють крепітацію, вологі хрипи.
2. Емфізема легень	В. Кров витікає з обох носових ходів, світло-червона з домішками пухирцівповітря.
3. Катаральна бронхопневмонія	С. Добре помітне втягування міжреберних проміжків і черевної стінки вздовж реберної дуги, де утворюється западина («запальний жолоб»). При перкусії легеневого поля – тимпанічний або коробковий звук.

58. Яким хворобам верхніх дихальних шляхів відповідають наведені симптоми?

1. Кровотеча з носа	А. Незначне підвищення температури тіла. Голос хриплий, низький. Сильний, сухий, різкий і болісний кашель.
2. Ларингіт	В. Спостерігаються періодичні витікання з носа (частіше з однієї ніздрі) слизово гнійного ексудату. Витікання посилюються при опусканні голови. Загальний стан тварини змінений мало.
3. Фронтит	С. Витікання крові з однієї або двох ніздрів. Кров що витікає червона, не пінява.

59. Яким хворобам плеври відповідають наведені симптоми?

1. Плеврит	А. температура тіла підвищена на 1-1,5 °С При аускультатії вислуховуються шуми тертя, які посилюються при тиску на грудну клітку фонендоскопом. Кашель слабкий, болучий.
2. Грудна водянка	В. Асиметрія грудної стінки. На пошкодженому боці перкусією виявляють досить сильний коробковий звук.
3. Пневмоторакс	С. Притуплений або тупий звук в ділянці грудної клітки, зона якого обмежена горизонтальною верхньою лінією. Температура тіла в нормі або знижена.

60. Розставте у відповідності до локалізації наведені хвороби

1. Хвороби верхніх дихальних шляхів	А. Hyperaemia et oedema pulmonum
2. Хвороби легень	В. Hydrothorax
3. Хвороби плеври	С. Tracheitis

8. Методи навчання

- словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (лабораторна робота).

9. Форми контролю

- поточний (опитування, тестування);
- рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- підсумковий (тестування, залік, екзамен).

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Електрокардіографія: Будова та аналіз електрокардіограми у здорових і хворих тварин. Частина 2: Методичні вказівки / М.І. Цвіліховський, І.Г. Погурський, В.І. Береза та ін. – К.: НАУ, 2004. – 17 с.

2. Лабораторна діагностика функціонального стану печінки: методичні вказівки / Цвіліховський М.І., Грищенко В.А., Грушанська Н.Г., Костенко В.М. – К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2012. – 79 с.

3. Патологія нервової системи у собак / Цвіліховський М.І., Січкач В.С., Костенко В.М., Грушанська Н.Г. / Методичні вказівки. К.: Видавничий центр НАУ, 2009. – 38 с.

4. Синдроми найбільш поширених внутрішніх незаразних хвороб тварин. Метод. вказівки для вищих навч. закл. аграрн. профілю за спеціальністю – ветеринарна медицина. // Цвіліховський М.І., Судаков М.О., Чумаченко В.Ю. та ін.]. – К.: Видавничий центр НАУ, 2000. – 32 с.

5. Терапевтична техніка та способи застосування лікарських засобів тваринам: методичні вказівки / Цвіліховський М.І., Грушанська Н.Г., Костенко В.М., Голопура С.І., Обруч М.М. – К.: «ЦП Компрінт», 2016. – 34 с.

6. Рентгенологічне дослідження серця тварин: методичні вказівки для підготовки фахівців ОС «Магістр» спеціальності 211 – Ветеринарна медицина / Цвіліховський М.І., Якимчук О.М., Костюк О.С., Маринюк М.О., Бондар В.О., Іванченко Н.Ю., Якимчук І.М., Обруч М.М. – К.: «ЦП Компрінт», 2017. – 28 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Внутрішні незаразні хвороби тварин: підручник / [М.І. Цвіліховський, В.І. Береза В.С. Січкара та ін.]; За ред. М.І. Цвіліховського. – [3-є вид.] – К.: Аграрна освіта, 2014. – 614 с.
2. Внутрішні хвороби тварин: практикум / [М. І. Цвіліховський, Н. І. Бойко, С. І. Голопура та ін.]; за ред. М.І. Цвіліховського – К. : ЦП КОМПРИНТ, 2016. – 224 с.
3. Внутрішні хвороби тварин / [В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло та ін.]; за ред. В.І. Левченка – Біла Церква, 2012. – Ч.1. – 528 с.
4. Внутрішні хвороби тварин / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка – Біла Церква, 2015. – Ч.2. – 610 с.
5. Внутренние болезни животных. 4-е изд. / [Щербаков Г.Г., Коробов А.В., Анохин Б.М. и др.]; Под общ. ред. Г.Г. Щербакова, А.В. Коробова – СПб.: Лань. – 2005. – 736 с.
6. Данилевский В.М. Внутренние незаразные болезни сельскохозяйственных животных / Данилевский В.М. – М.: Агропромиздат, 1991. – 576 с.
7. Мікроелементози сільськогосподарських тварин / [Судаков М.О., Береза В.І., Погурський І.Г. та ін.]; за ред. М.О. Судакова. – [2-є вид.] – К.: Урожай, 1991. – 144 с.

Допоміжна

1. Ветеринарная диспансеризация сельскохозяйственных животных: Справочник / [В.И. Левченко, Н.А. Судаков, Г.Г. Харута и др.]; под ред. В.И. Левченка. – К.: Урожай, 1991. – 304 с.
2. Ветеринарна клінічна біохімія / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка і В.Л. Галяса. – Біла Церква, 2002. – 400 с
3. Довідник лікаря ветеринарної медицини / П.І. Вербицький, П.П. Достоєвський. – К.: «Урожай», 2004. – 1280 с.
4. Энсмингер М.Е. Корма и питание / Энсмингер М.Е., Оулдфилд Дж.Е., Хейнеманн У.У.; пер. с англ. – Издательская компания Энсмингера, Калифорния, США. – 974 с.
5. Кондрахин И.П. Алиментарные и эндокринные болезни животных / Кондрахин И.П. – М.: Агропромиздат, 1989. – 255 с.
6. Профилактика и лечение незаразных болезней животных в спецхозах и комплексах / [В.Е. Чумаченко, Г.А. Хмельницкий, В.П. Полищук и др.]; Под ред. В.Е. Чумаченко. – К.: Урожай, 1990. – 136 с.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/> – Електронна бібліотека НУБіП України
2. <http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/nd/> – Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України
3. <http://www.nbuu.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського